

Jenni Juslen

19.9.2025 SYKE/2025/1786

Suomen ympäristökeskus, johdon tuki

Eduskunta

Maa- ja metsätalousvaliokunta

mmv@eduskunta.fi

Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunta tiistai 23.09.2025 klo 10.00 / HE 77/2025 vp /Lausun-
topyyntö

Asia: HE 77/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi EU:n metsäkatoasetuksen vel-
voitteiden valvonnasta ja seuraamuksista sekä siihen liittyviksi laeiksi

Suomen ympäristökeskuksen lausunto maa- ja metsätalous- valiokunnalle (HE 77/2025 vp.)

Suomen ympäristökeskus (Syke) kiittää mahdollisuudesta lausua EU:n metsäkatoasetuksen täy-
töntöönpanemiseksi ja täydentämiseksi laaditusta hallituksen esityksestä.

Syken näkökulmasta on tervetullutta, että EU:n toimin pyritään luomaan keinoja vähentää unionin vaikutusta maailmanlaajuiseen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen sekä vähentää kasvi-
huonekaasupäästöjä ja luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä. Syke tuottaa kasvihuonekaasu-
päästöihin ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvää tutkimusta ja on lausunut vuonna 2024 EU:n
metsäkatoasetusta koskevan hallituksen esityksen luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriölle,
mutta Syke ei ole osallistunut hallituksen esitystä valmistelleen työryhmän työhön.

Suomen ympäristökeskus toteaa, että on toimiva ratkaisu säätää Ruokavirastolle pääasiallinen toi-
mivalta velvoitteiden valvontaan ja täytäntöönpanoon esityksen mukaisesti: Ruokavirasto on oikea
taho maatalous- ja ruokasektorin valvontaan. Metsäkatoasetuksen sääntely koskee sellaisia tuot-
teita, jotka sisältävät nautaeläintä, kaakaota, kahvia, öljypalmua, kumia, soijaa tai puuta ja tällaisiin
tuotteisiin liittyvien velvoitteiden valvonta soveltuu parhaiten Ruokavirastolle. Velvoitteita kohdistuu
toimijoihin, jotka saattavat tuotteet ensimmäistä kertaa markkinoille tai vievät niitä sekä myös kaup-
paa käyviin tahoihin. On kuitenkin hyvä, että ehdotettavan lain ja metsäkatoasetuksen täytäntöön-
panoa hoitaisivat osaltaan myös Tulli ja Suomen metsäkeskus. Syke on puolestaan kansainvälisen
CITES-sopimuksen ja EU:n CITES-asetuksen mukaisesti toimivaltainen viranomainen myöntä-
mään uhanalaisilla ja suojelluilla lajeilla tehtävään kaupalliseen toimintaan tarvittavat luvat ja todis-
tukset. Yhteistyö Syken ja Ruokaviraston välillä viranomaistehtävissä on tiivistä ja sujuvaa. Ruoka-
virastolle valvontatehtävään esitetyt toimivaltuudet väliaikainen keskeyttäminen, korjausmääräys,
kielto ja hävittämismääräys vaikuttavat asianmukaisilta.

Metsäkatoasetuksessa metsät luokitellaan ikimetsiksi, viljelymetsiksi, plantaaseiksi ja muuksi puus-
toiseksi maaksi, mikä luokittelu perustuu FAO:n metsien luokitteluun. Metsäkatoasetus on EU-ase-
tuksena suoraan velvoittavaa ja sovellettavaa oikeutta, mutta näitä luokittelukäsitteitä ei ole käy-
tetty aiemmin suomalaisessa metsänhoidossa. Lähtökohtana esityksessä on se, että kansallisella
lailla ei säädettäisi EU:n metsäkatoasetuksen vähimmäistason ylittävää sääntelyä.

Hallituksen esityksessä on hyvin huomioitu EU:n ympäristörikosdirektiivi (EU 2024/1203 ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin ja direktiivien 2008/99/EY ja 2009/123/EY korvaamisesta), jonka kriminalisointivelvoitteisiin kuuluu metsäkatoasetuksen rikkomista koskeva säännös. Toisin kuin voimassa olevassa puutavaralaissa, ehdotetussa laissa ei säädettäisi rikosoikeudellisista seuraamuksista vaan kaikki seuraamukset olisivat hallinnollisia seuraamuksia ja rikosoikeudellinen sääntely toteutuisi EU:n ympäristörikosdirektiivin täytäntöönpanolla. Esitettyjä hallinnollisia seuraamuksia ovat rikkomusmaksu sekä hallinnollinen seuraamusmaksu, jotka olisivat viimesijaisia esimerkiksi keskeyttämiseen ja kieltoon nähden. Jos hallinnollinen seuraamusmaksu muodostuisi yli 100 000 euron suuruiseksi, maksun määräisi Ruokavirastossa seuraamuskollegio, mikä vastaa hallinnollisista sanktioista muissa asioissa luotuja prosesseja.

Esityksessä esitetään metsäkatoasetusta täydentävää sääntelyä perusteltujen huolenaiheiden käsittelystä, mikä tulee uutena elementtinä EU-sääntelystä. Luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden olisi mahdollisuus esittää perusteltuja huolenaiheita toimivaltaiselle viranomaiselle kirjallisesti. Ruokaviraston olisi arvioitava esitetty huolenaihe ja ilmoitettava esittäjälle toimenpiteistä. Perustellut huolenaiheet voisivat toimia taustatietoina myös tarkastustoiminnan ja valvonnan suunnittelussa. Huolenaiheen esittäjän henkilötietojen suojaan liittyvät ehdotukset salassapitoperusteiksi esitetään poikkeuksellisesti sijoitettavan ehdotettavaan lakiin julkisuuslain sijaan ja salassapito ei olisi ehdotonta vaan säännöksen soveltamisen edellytyksenä olisi, että henkilöllisyyden paljastuminen aiheuttaisi haittaa huolenaiheen esittäjälle. Salassapitosäännös on kirjattu varsin monitulkintaiseen muotoon ja olisi vielä hyvä tarkastella, voisiko sitä muotoilla perusteltujen huolenaiheiden esittäjien henkilöllisyyden suojaa paremmin korostavalla tavalla.

Lausunnon on valmistellut palvelupäällikkö Jenni Juslén ja sen viimeistelyyn ovat osallistuneet yksikönjohtaja Aino Juslén ja kehittäispäällikkö Minna Pekkonen.

Liitteet**Jakelu**

Eduskunta

Tiedoksi